

*Коростишівський педагогічний фаховий коледж
імені І.Я.Франка Житомирської обласної ради*

Циклова комісія викладачів педагогічно-соціальних дисциплін

СИЛАБУС

Назва освітньої компоненти	Методика та технологія соціально-педагогічної роботи в НУШ
Освітньо-професійна програма	Початкова освіта
Освітньо-професійний ступінь	фаховий молодший бакалавр
Спеціальність	013 Початкова освіта
Галузь знань	01 Освіта/Педагогіка
Формат освітньої компоненти	Вибіркова ОК
Форма навчання	денна, заочна
Рік навчання/семестр	IV (II) рік, VIII (IV) семестр
Обсяг	загальний обсяг – 90 год (3 кредитів ЄКТС)
Контрольні заходи	диференційований залік
Викладач	Левченко Світлана Віталіївна, викладач вищої кваліфікаційної категорії, викладач-методист
E-mail	svitlana10111978@gmail.com
Посилання на сайт	http://korpik.org.ua/
Консультації	згідно з графіком
Анотація освітньої компоненти	Освітня компонента спрямована на ознайомлення здобувачів освіти із технологіями соціально-педагогічної діяльності в закладах освіти та формами й методами соціально-педагогічної діяльності з учнями Нової української школи.
Мета та цілі освітньої компоненти	Метою викладання навчальної дисципліни є: практичної підготовки студентів під час викладання дисципліни є соціально-педагогічна підготовка до безпосередньої взаємодії з клієнтом, закріплення теоретичних знань, накопичення практичних умінь і навиків, розвиток самостійності в ухваленні рішень, формування творчих здібностей, можливості працювати в колективі. Основними завданнями вивчення дисципліни «Методика та технологія соціально-педагогічної роботи в НУШ» є: ⇒ формування у здобувачів освіти теоретичних уявлень з технологій роботи соціального педагога, її об'єкта і предмета

	дослідження, основних категорій; ⇒ формування цілісного уявлення про фактори і закономірності, що впливають на діяльність соціального педагога; ⇒ розкриття специфіки соціально-педагогічної діяльності та її гуманістичної спрямованості; ⇒ оволодіння основними методами, формами, технологіями і техніками соціально-педагогічної діяльності з різноманітними категоріями населення. Здобувачі освіти повинні знати: ⇒ особливості соціально-педагогічної роботи; ⇒ основні поняття та методiku соціально-педагогічної діяльності; ⇒ принципи роботи соціального педагога; ⇒ способи і критерії відбору матеріалу у роботі з клієнтами закладів; ⇒ методи та методики соціально-педагогічної роботи; уміти: ⇒ розробляти індивідуальні програми роботи з клієнтами; ⇒ поєднувати у соціально-педагогічній діяльності різні види роботи; ⇒ організовувати індивідуальні, групові і масові форми роботи.
--	---

Очікувані результати навчання

Після вивчення курсу здобувачі повинні знати: - базові соціально-педагогічні поняття, категорії; - філософські, методологічні і психолого-педагогічні основи соціального виховання; - соціально-педагогічні теорії та системи; - педагогічний інструментарій. вміти: - здійснювати аналіз різних соціально-педагогічних впливів на процес соціалізації людини; - вивчати індивідуальні особливості дитини і специфіку її мікросередовища, виявляти інтереси і потреби, труднощі і проблеми, конфліктні ситуації, відхилення у поведінці; - планувати і здійснювати соціально-педагогічну діяльність, організовувати виховну роботу в школі, класі, групі, що спрямована на формування загальної культури особистості, адаптацію особистості до життя в суспільстві, формування громадянської позиції; - застосовувати знання і уміння при моделюванні заходів, в реальній соціально-педагогічній практиці; - відбирати найбільш ефективні форми, методи та засоби виховання для розвитку і формування особистості дитини; - надавати посередницькі послуги дітям і батькам в отриманні соціальної допомоги; - взаємодіяти з вчителями, батьками або особами, що їх замінюють, спеціалістами служб зайнятості тощо, при наданні допомоги дітям, що потребують опіки і піклування, з обмеженими фізичними можливостями, потрапивши ми у надзвичайні ситуації; - підтримувати партнерські стосунки із сім'єю, спільно вирішувати проблеми виховання і розвитку особистості дитини, впливати на формування почуття відповідальності за власну сім'ю і виховання дітей; здійснювати соціально-педагогічну взаємодію з батьками дітей,	
---	--

громадськістю, колегами;

- виявляти та формувати соціально-педагогічні проблеми;
- обирати та застосовувати методи соціально-педагогічного дослідження.

У процесі вивчення освітньої компоненти “Методика та технологія соціально-педагогічної роботи в НУШ” у здобувачів освіти формуються такі компетентності:

ЗК3 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК4 Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК5 Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК6 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

СК9 Здатність до відстеження динаміки та забезпечення підтримки особистісного розвитку дитини в освітньому процесі.

СК10 Здатність до активного залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

СК12 Здатність до організації здоров'язбережувального, безпечного, розвивального, інклюзивного освітнього середовища.

СК14 Здатність до усвідомлення потреби в саморозвитку з метою набуття додаткових професійних компетентностей.

Результати навчання.

РН10 Взаємодіяти з колегами, профільними фахівцями та іншими учасниками освітнього процесу початкової школи

РН 11 Створювати безпечні, психологічно комфортні умови освітнього процесу, використовувати прийоми попередження та протидії булінгу, надавати домедичну допомогу.

РН12 Складати індивідуальну програму розвитку дитини з особливими освітніми потребами та знаходити оптимальні шляхи її реалізації.

РН13 Створювати здоров'язбережувальне освітнє середовище, зорієнтоване на особистісний розвиток молодших школярів.

РН14 Ураховувати при створенні освітнього середовища індивідуальні потреби учнів.

РН17 Дотримуватися всіх норм сучасної української мови у процесі ведення усної писемної професійної комунікації.

Тематика дисципліни

МОДУЛЬ І. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ СОЦІАЛЬНОГО ПЕДАГОГА

Тема 1. Сутність та завдання соціально-педагогічної роботи.

Еволюція понять «соціальна робота» та «соціально-педагогічна діяльність». Об'єкт, предмет і завдання курсу в контексті реформи НУШ. Основні функції соціально-педагогічної діяльності.

Тема 2. Характеристика методів соціально-педагогічної роботи.

Класифікація методів: педагогічні, психологічні, соціологічні. Методи формування свідомості та організації діяльності. Специфіка використання методів стимулювання в освітньому середовищі.

Практична робота №1. Методика вибору та застосування методів соціально-педагогічного впливу в освітньому процесі.

Тема 3. Комунікативні технології в роботі соціального педагога закладу освіти.

Змістовні характеристики спілкування як технології. Завдання спілкування соціального педагога. Функції та етапи спілкування. Механізми впливу людей один на одного: зараження, навіювання, переконання, наслідування. Засоби спілкування. Комунікативна компетентність соціального педагога. Основні комунікативні техніки в повсякденній практиці соціального педагога.

Практична робота № 2. Блоки мовленнєвих умінь, як оптимальний варіант прояву

комунікативності соціального педагога. Критерії професійних рівнів готовності до комунікативної дії. Мовленнєвий етикет у діловому спілкуванні соціального педагога.

Тема 4. Консультування як технологічний спосіб вирішення соціально-педагогічних проблем.

Загальна характеристика та види соціально-педагогічного спілкування, як засобу консультативної допомоги. Індивідуальне та групове консультування. Соціально-педагогічні технології сімейного консультування. типи соціально-педагогічного консультування сім'ї.

Практична робота № 3. Сутність телефонного консультування.

Тема 5. Рекламно-інформаційна діяльність соціального педагога.

Засоби масової інформації (ЗМІ) як особливий чинник впливу на спосіб життя людини. Стратегія та тактика інформаційної діяльності соціального педагога. Соціальна реклама: сутність, специфіка, можливості використання в соціально-педагогічній роботі. Історія, предмет, завдання та цілі соціальної реклами. Види рекламно-інформаційних послуг.

Практична робота № 4. Створення і використання прес-релізу як форми взаємодії зі ЗМІ. Аналіз різних видів інформаційно-реklamної продукції соціальних служб.

Тема 6. Методи та технології проектування в соціально-педагогічній роботі.

Сутність соціального проектування. Принципи соціального проектування. Суб'єкти та об'єкти соціального проектування. Характеристика етапів соціального проектування. Стратегії проектної діяльності. Методи й методики соціального проектування.

Практична робота № 5. Поняття соціального проекту та основні вимоги до нього.

Тема 7. Тренінг в роботі соціального педагога закладу загальної середньої освіти.

Поняття тренінгу і його функції в роботі соціального педагога закладу освіти. Психологічний тренінг формування професійно важливих якостей особистості майбутніх соціальних педагогів.

Практична робота № 6. Методика організації та проведення соціально-педагогічного тренінгу.

МОДУЛЬ II. ТЕХНОЛОГІЇ СОЦІАЛЬНО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З РІЗНИМИ КАТЕГОРІЯМИ НАСЕЛЕННЯ

Тема 8. Технології соціально-педагогічної роботи з сім'єю.

Типологія сімейної структури. Тенденції розвитку сучасної сім'ї. Основні проблеми сучасної сім'ї. Особливості роботи соціального педагога з різними типами сімей.

Семінарське заняття №1. Сучасна сім'я як об'єкт соціально-педагогічної діяльності: трансформація інституту та стратегії партнерства в НУШ.

Тема 9. Соціально-педагогічна робота з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах. Причини, за яких сім'я з дітьми потрапляє у складні життєві обставини. Напрями та форми соціальної роботи з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах.

Практична робота № 7. Алгоритм соціального супроводу сімей, які перебувають у складних життєвих обставинах.

Тема 10. Технології соціально-педагогічної роботи з важковиховуваними дітьми.

Найбільш типові позиції важких підлітків у сім'ї. Напрямки педагогічної діяльності щодо профілактики і попередження соціально-негативних форм девіантної поведінки дітей та підлітків.

Тема 11. Технології профілактики адиктивної поведінки у молодіжному середовищі.

Адиктивна поведінка: поняття і сутність. Синдром залежності. Ознаки вживання підлітками наркогенних засобів.

Практична робота № 8. Методика виявлення ознак адиктивної поведінки та організація профілактичної роботи з підлітками.

Тема 12. Технології соціально-педагогічної роботи з дітьми вулиці.

Загальна характеристика явища дитячої бездоглядності та безпритульності. Основні причин поширення безпритульності в Україні. Технології взаємодії суспільних інституцій у процесі здійснення соціально-педагогічної підтримки дітей вулиці.

Практична робота № 9. Методика виявлення та соціально-педагогічного супроводу дітей вулиці.

МОДУЛЬ III. СПЕЦИФІКА РОБОТИ В ЗАКЛАДАХ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

Тема 13. Методика організації соціально-педагогічної роботи в закладах освіти.

Заклади, які належать до системи освіти. Основні завдання соціально-педагогічної роботи в освітніх закладах, напрямки роботи. Функції діяльності соціального педагога в закладах освіти. Напрямки участі шкільного соціального педагога у виховному процесі. Документація соціального педагога в школі.

Практична робота № 10. Аналіз студентами документів закладів освіти. Категорії документів соціального педагога в закладі освіти: обліково-реєстраційні (паспорт кабінету, журнал реєстрації виконаних робіт, картотека психологічної літератури, методичних матеріалів, тестотека застосованих методик); довідково-інформаційні (керівні, нормативні, методичні матеріали Міністерства освіти і науки України, міських та районних управлінських служб (Положення про психологічну службу, Етичний кодекс соціального педагога, Декларація прав дитини, функціональні обов'язки тощо); для службового використання (план роботи на рік, місяць, щотижневий; календарний план та розклад уроків (факультативів), тренінгів, корекційних та розвивальних занять на півріччя; режим роботи соціального педагога, затверджений керівником освітнього закладу; журнал попереднього запису на індивідуальні та групові консультації; матеріали звітів про виконану роботу; навчально-тематичні плани роботи з батьками, вчителями, учнями; тексти доповідей; матеріали науково-практичних семінарів, конференцій, нарад).

Тема 14. Методики профорієнтаційної роботи соціального педагога в закладі освіти.

Зміст, мета, завдання та функції профорієнтаційної роботи. Сутність і зміст профорієнтації підлітків. Технологічні та методичні характеристики видів профорієнтаційної роботи.

Практична робота № 11. Методики самовивчення професійних схильностей та інтересів. Методика «Карта інтересів». Методика для виявлення професійних нахилів (Л. Йовайши). Методика «Людина-машина». Методика «Типологія особистості та привабливе професійне середовище».

Тема 15 . Методи попередження насильства над дітьми.

Соціальні і психологічні проблеми сімейного насильства. Цикл насильства. Типологія насильства. Особливості психолого-педагогічної роботи з дітьми, які зазнали насильства. Міжнародні документи які забезпечують на законодавчому рівні захист дитини від насильства. Попереджувальні заходи проти насильства над дітьми. Основні форми жорстокого поводження з дітьми. Вплив ситуації насильства на формування особистості людини. Вироблення навичок роботи з дітьми, які зазнали насильства.

Практична робота № 12. Дім (не) безпеки. Ознаки насильства у сім'ї та як відрізнити агресію від конфлікту.

Тема 16. Технології соціально-педагогічної роботи з сім'єю, що виховує дитину з особливими потребами.

Мета, зміст та особливості роботи з батьками, які виховують дитину з особливими потребами. Сутність соціально-педагогічної діяльності з батьками дітей з особливими потребами.

Семінарське заняття № 2. Типові проблеми батьків дитини з особливими потребами, які знижують їх адаптивні можливості. Сутність соціально-педагогічної роботи з батьками дітей з особливими потребами. Характеристика змісту роботи з сім'єю. Алгоритм роботи соціального педагога з сім'єю дитини з особливими потребами.

Система оцінювання відповідно до Положення про критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів освіти Коростишівського педагогічного фахового коледжу імені І.Я.Франка Житомирської обласної ради

Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна	Додаткова
1. Алексєєнко Т.Ф. Соціально-педагогічна робота з сім'ями, які опинилися у складних життєвих обставинах: метод. рек. Київ: ІСПП НАПН України, 2021. 2. Безпалько О.В. Соціальна педагогіка: схеми, таблиці, коментарі. Київ: Центр учбової літератури, 2020. 3. Інклюзивна освіта: соціально-педагогічні аспекти: навчально-методичний посібник Кол. авторів; за заг. ред. А.А. Колупаєвої. Київ, 2020. 4. Карпенко О.Г. Теорія і практика соціальної роботи та соціальної педагогіки: навчальний посібник. Київ: Слово, 2021. 480 с. 5. Петрович Ж.В. Дитина в складних життєвих обставинах: соціальний захист та підтримка: посібник. Київ: Ніка-Центр, 2020. 6. Соціальна педагогіка: підручник За ред. О.В. Чуйко. Чернівці: Чернівецький нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2022. 352 с. 7. Харченко С.Я. Соціалізація особистості в умовах гібридної війни на сході України: монографія. Старобільськ: ДЗ «ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2020..	1. Закон України «Про соціальні послуги» (зі змінами від 2023 р.). 2. Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству». 3. Національна стратегія реформування системи інституційного догляду та виховання дітей на 2017–2026 роки (зі змінами та звітами 2023 року). 4. Порядок організації інклюзивного навчання у закладах загальної середньої освіти (Постанова КМУ від 15.09.2021 № 957).

Інформаційні ресурси

1. Міністерство соціальної політики України: www.msp.gov.ua (Розділи «Діти», «Сім'я», «Особи з інвалідністю»).
2. Національна соціальна сервісна служба України: nssu.gov.ua (Питання усиновлення, патронату, захисту прав дітей).
3. Освітній омбудсмен України: eo.gov.ua (Роз'яснення щодо булінгу, конфліктів у школі).
4. Державний інститут сімейної та молодіжної політики: dismp.gov.ua (Аналітичні звіти про стан молоді в Україні).
5. Громадська організація «Ла Страда-Україна»: la-strada.org.ua (Методичні матеріали з протидії насильству, торгівлі людьми).
6. ЮНІСЕФ Україна (UNICEF): www.unicef.org/ukraine (Звіти, дослідження, брошури про дітей війни, ментальне здоров'я).
7. Платформа «Дія.Освіта» (Цифрова грамотність): osvita.dia.gov.ua (Серіали для батьків та педагогів про безпеку в інтернеті).
8. Електронна бібліотека НАПН України: lib.iitta.gov.ua (Доступ до свіжих наукових статей)

та дисертацій).

Політика освітньої компоненти

Активна участь в обговоренні теоретичних питань та виконанні письмових завдань; підготовка та проведення фрагментів занять; своєчасність виконання практичних та самостійних робіт.

Діяльність здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення про академічну доброчесність у Коростишівському педагогічному фаховому коледжі імені І.Я.Франка Житомирської обласної ради](#)

Розглянуто та затверджено на засіданні циклової комісії викладачів педагогічно-соціальних дисциплін

Протокол № 1 від 30.08. 2024

Голова циклової комісії

(підпис існує)

Тетяна МАРЧЕНКО